

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 25.K.701.944/2026/13.
Felperes: Tiszabura Község Önkormányzata
(5235 Tiszabura, Kossuth út 52.)
A felperesek képviselője: DLB&Partners Ügyvédi Iroda
(1074 Budapest, Vörösmarty utca 16-18., eljáró ügyvéd:
dr. Tóth-Dóra Tímea)
Alperes: Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság
(1026 Budapest, Riadó utca 5-11.)
Az alperes képviselője: dr. Gulyás-Horváth Orsolya kamarai jogtanácsos
A per tárgya: közbeszerzési ügyben hozott D.42/16/2026. számú
határozat jogszerűségének vizsgálata

Í t é l e t:

A Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 115.000 (száztizenötezer) forint perköltséget.

A 30.000 (harmincezer) forint feljegyzett eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2023. március 31-én hatályba lépett szerződéssel „Helyi termelői piac kialakítása Tiszaburán” tárgyban a Miniszterelnökség Területfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága mint támogató által 67.315.850 Ft összegű támogatásban részesült (TOP_Plusz-1.1.1-21-JN1-2022-00025), amelyből az építési beruházás költségeként 53.543.306 Ft került meghatározásra.
- [2] A felperes a pályázathoz készített üzleti tervben a piac kivitelezésének összköltségeként nettó 53.543.306 Ft-tal kalkulált, amely – annak 6. pontja szerint – nyolc tételből állt: épület; fedett árusító; külső árusító, akk. parkoló és járda; belső út és parkoló; külső közmű csatlakozás és belső vízvezeték; zárt szennyvíz tároló; mobil árusító asztal és kerékpártároló; kerítés, kapu, táblák, zöldfelület rendezés. A támogatási szerződés 8. sz. mellékletét képező „Közbeszerzési terv”-ben a felperes vállalta, hogy a kiviteli dokumentáció szerinti építési tevékenység vonatkozásában nyílt eljárás keretében közbeszerzési eljárást folytat le 53.877.953 Ft becsült

értékben. A felperes által megbízott tervező az ajánlatkérési kiviteli tervhez 2024. február 24-én készített műszaki leírásban szerepeltetett (a 4 db fedett árusítótér alá helyezett oszlopokhoz rögzítetten) 4x2 db árusító asztalt és 2 db tartalék asztalt (4.4. és 9. 7. pontok). Ugyanezen tervező által készített, 2024. február 28-ai árazott költségvetés szerint az építési beruházás költsége 49.615.396 Ft, melynek tételei között nem szerepeltek az árusító asztalok, míg a többi (üzleti tervben szereplő) hét tétel igen.

- [3] A felperes 2024. május 13-án három gazdasági szereplőnek ajánlattételi felhívást küldött, és a legalacsonyabb ajánlatot kiválasztva 2024. június 7-én 49.215.724 Ft ellenértékben vállalkozási szerződést kötött a „Helyi termelői piac kialakítása Tiszaburán” tárgyban. A szerződés 2.1 pontja rögzítette, hogy a beruházásra a fenti pályázat keretei között kerül sor.
- [4] A felperes 2024. július 1-jén a fenti pályázat keretében szükségessé vált eszközök beszerzése tárgyában ajánlatot kért három gazdasági szereplőtől. Az ajánlatkérő dokumentum „Felolvasólap” megnevezésű melléklete 1. sorszámmal jelölte az „elárusító asztalok”-at, amelyből a felperes 18 db-ot kívánt venni. Az eszközbeszerzéshez készített becsült érték táblázat az asztalok egységárát nettó 180.000 Ft-ban jelölte meg. A felperes 2024. július 8-án vállalkozási szerződést kötött az egyik ajánlattevővel, a szerződés szerint az asztalok egységára 191.000 Ft volt.
- [5] A perben nem álló Nemzeti Fejlesztési Központ mint a támogató jogutódja (a továbbiakban: hivatalbóli kezdeményező) 2026. február 3-án jogorvoslati eljárást kezdeményezett az alperesnél, amely szerint a felperes jogsértően mellőzte a beszerzés során a közbeszerzési eljárás lefolytatását azáltal, hogy a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 19. § (1)-(2) bekezdései figyelmen kívül hagyásával az építés becsült értékébe nem számította bele a piac rendeltetésével összefüggő, annak funkciójának betöltéséhez szükséges 18 db, 3.240.000 Ft összértékű elárusító asztalt és ezzel megsértette a Kbt. 4. § (1) bekezdését.

Az alperes határozata

- [6] Az alperes a 2026. május 13-án kelt D.42/16/2026. számú határozatával megállapította, hogy a felperes megsértette a Kbt. 19. § (1)-(3) bekezdésére és a Kbt. 21. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 4. § (1) bekezdését. A közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésére tekintettel 1.500.000 Ft bírságot szabott ki a Kbt. 165. § (6) bekezdésének a) pontja alapján. A Kbt. 165. § (2) bekezdés g) pontjára tekintettel a Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította továbbá, hogy a 2024. június 7. napján megkötött vállalkozási szerződés semmis; a vizsgált vállalkozási szerződés tekintetében az eredeti állapot nem állítható helyre, ezért a Kbt. 165. § (7b) bekezdése alapján további 800.000 Ft bírságot szabott ki.
- [7] Indokolása szerint az Európai Unió közbeszerzési irányelvei és a hozzájuk kapcsolódó uniós bírósági gyakorlat azt követelik meg, hogy az ajánlatkérő – értékét tekintve – ne bontson részekre olyan közbeszerzéseket, amelyek működésbeli megközelítésben egy egységes beszerzésnek minősülnek. Az Európai Unió Bíróságának gyakorlatában – a C-16/98. számú ítéletet alapján építési beruházás esetében – a műszaki-gazdasági funkcionális egység az irányadó szempont a beszerzés egységének megítélésénél. A Kbt. 17. § (5) bekezdése alapján is az építési beruházás becsült értékét úgy kell megállapítani, hogy a teljes – műszaki és gazdasági szempontból funkcionális egységet képező – építési beruházásért járó ellenértéket kell figyelembe venni. Az ajánlatkérői szerveknek építési beruházás esetében az egy beruházás meglétét a vonatkozó munkák eredményének gazdasági és műszaki funkciójához képest kell mérlegelni. A részekre bontás tilalmát rögzítő Kbt. 19. § (1)-(3) bekezdések szerint tilos részekre bontani olyan beszerzéseket, melyek egységes beszerzésnek minősülnek.
- [8] Jelen ügyben megállapítható, hogy a helyi termelői piac kialakításához és megvalósításához szükséges árubeszerzés, nevezetesen a 18 db árusító asztal a piac működéséhez, annak

rendeltetéséhez szorosan kapcsolódó felhasználási köre már önmagában megalapozza a műszaki funkcionális egység fennállását és így az egybeszámítási kötelezettséget. Ezen felül a támogatási szerződés 8. számú melléklete, a felperes által elkészített üzleti terv 6. pontja, a műszaki leírás 4.4 és 9.7. pontjai is mind arra mutatnak, hogy az árusító asztalok kivitelezését, azok ellenértékét az építési beruházás, kivitelezés becsült értékébe tervezték eredetileg bele, így az utólagosan 2024. február 28. napon elkészített költségösszesítőben mesterségesen, művi módon került az építési beruházás becsült értékéből leválasztásra ezen eszközök értéke. A közbeszerzési eljárás lefolytatása körében maga a felperes is vállalta, hogy az árusító asztalok értékét is magában foglaló építési beruházás körében, 53.877.953 Ft értékben vállalja a közbeszerzési eljárás lefolytatását, melynek mellőzésével a legsúlyosabb közbeszerzési jogsértést követte el. A mindösszesen 18 db árusító asztal becsült értéke 3.240.000 Ft volt, mely értékhez az építési beruházásra irányuló vállalkozási szerződés értékét hozzászámítva a közbeszerzési eljárás lefolytatásának mellőzésével érintett beszerzés értéke mindösszesen 52.455.724 Ft, ami – Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. (a továbbiakban 2024. évi költségvetési tv.) 74. § (1) bekezdésének *b*) pontja szerint – meghaladja a Kbt. 15. § (1) bekezdés *b*) pontja szerinti nemzeti közbeszerzési értékhatár 2024. január 1-jétől 2024. december 31-éig építési beruházás esetében irányadó 50 millió forint összeget, erre tekintettel a felperesnek a támogatási szerződésben is vállaltaknak megfelelően közbeszerzési eljárást kellett volna lefolytatnia a kezdeményezéssel érintett beszerzést megelőzően.

- [9] A jogsértésért kiszabott bírság alkalmazása tekintetében nem volt mérlegelési lehetősége, míg az összeg mérlegelése során figyelemmel volt a bírság Kbt. 165. § (7) bekezdése szerinti maximum mértékére és a Kbt. 165. § (11) bekezdés szerinti szempontokra. Figyelembe vette, hogy a közbeszerzés mellőzése az egyik legsúlyosabb jogsértés, amely a Kbt. alapelvei és tételes jogi előírásai teljes semmibe vételével jár együtt, továbbá a közpénzek felhasználásának átláthatósága is csorbát szenvedett, a közpénzek felhasználásának gazdaságossága ellenőrzése hiúsult meg. A felperes terhére értékelte, hogy a támogatási szerződés aláírásakor már tisztában volt közbeszerzési eljárás lefolytatását érintő kötelezettségével, a Kbt. alkalmazásának szükségességével; a megállapított jogsértés már nem reparálható; bizonyosan szándékosan csökkentette le a műszaki tartalmat annak érdekében, hogy ne kelljen a közbeszerzési eljárást lefolytatnia, így csökkentve a projekt műszaki tartalmát; a beruházás támogatásból valósult meg. Figyelembe vette a beszerzés tárgyát és értékét. Nem értékelte a Kbt. 165. § (11) bekezdés nem releváns *c*) és *e*) pontját. E szempontokat összességében mérlegelve a rendelkező részben megállapított összegű bírságokat tartotta indokoltnak.
- [10] A Kbt. 165. § (2) bekezdés *g*) pontjára tekintettel a Kbt. 137. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján megállapította, hogy a 2024. június 7. napon aláírt vállalkozási szerződés semmis, tekintettel arra, hogy a teljesítéséhez nem fűződik kiemelkedően fontos közérdek, továbbá a szerződés érvénytelensége nem jár aránytalan következményekkel. A Kbt. 165. § (2) bekezdés *h*) pontjára figyelemmel, az érvénytelenség jogkövetkezményei alkalmazása körében pedig megállapította, hogy az eredeti állapot nem állítható helyre. A semmis szerződés jogkövetkezménye tekintetében – a Kbt. 165. § (7b) bekezdése alapján – megállapította, hogy a szerződés alapján a megrendelések teljesültek, a felperes azok ellenértékét kifizette. Kiemelten értékelte, hogy jelen esetben a közpénzek felhasználásának átláthatósága szenved csorbát, a közpénzek felhasználásának gazdaságosságának ellenőrzése hiúsult meg a jogsértés által, a beszerzésre közbeszerzési eljárás lefolytatásának mellőzésével került sor, amely az egyik legsúlyosabb jogsértés, amely a Kbt. alapelvei és tételes jogi előírásai teljes semmibe vételével jár együtt. Figyelembe vette a megrendelések összértékét; azt, hogy a beszerzés támogatásból valósult meg. Nem értékelte a nem releváns Kbt. 165. § (11) bekezdés *c*) és *e*) pontját.

- [11] A felperes a határozatot keresettel támadta, melyben elsődlegesen kérte annak hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését, másodlagosan a bírságkiszabásra és a szerződés semmisségére vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezését és alperes új eljárásra kötelezését, harmadlagosan a bírság jelentős mértékű csökkentését. Perköltséget is igényelt.
- [12] Hivatkozása szerint az alperes tévesen jutott arra a következtetésre, hogy közbeszerzési eljárást kellett volna lefolytatnia. A Kbt. 17. § (5) bekezdésének alkalmazásához nem elegendő a rendeltetési cél általános kapcsolata, hanem bizonyítani kell, hogy az adott eszközök az építési beruházás műszaki és gazdasági funkcionális egységébe tartoznak, az építési beruházás megvalósításához szükségesek. Az árusítóasztalok nem beépített szerkezeti elemek, nem építési munkarészek, nem képezik az építmény tartós alkotórészét, állagsérelem nélkül mozgathatók, más helyszínen, más rendezvényen vagy más önkormányzati feladat ellátásához is használhatók, önálló gazdasági funkcióval rendelkeznek, beszerzésük árubeszerzésként, nem pedig építési beruházásként értelmezhető. A piactér az árusítóasztalok nélkül is megvalósult, műszakilag átadható volt, és építményként önállóan értelmezhető, az árusítóasztalok hiánya nem eredményezte volna az építési beruházás műszaki megvalósíthatatlanságát. Mindezeket már az alperes előtti eljárásban is előadta. Az árusítóasztalok önálló árubeszerzési tárgyak, értéküket nem kellett volna az építési beruházás értékéhez hozzászámítani. Az alperes azzal, hogy nem vizsgálta kellő mélységben az árusítóasztalok műszaki elkülönülését, önálló használhatóságát, gazdasági rendeltetését és azt, hogy az eszközök ténylegesen az építési beruházás megvalósításához vagy a későbbi üzemeltetéshez kapcsolódtak-e, továbbá nem tisztázta, hogy a 18 db árusítóasztalból melyek kapcsolódtak ténylegesen az építési beruházáshoz, melyek voltak tartalék, üzemeltetési vagy önálló árubeszerzési eszközök, nem folytatott le szakértői bizonyítást, megsértette a általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § szerinti tényállástisztázási kötelezettségét és ebből adódóan a hiányos tényállásra alapított következtetése is megalapozatlan. Az alperes indokolási kötelezettségét is megsértette azzal, hogy az eljárásban előadott fenti érveit érdemben nem cáfolta, azt sem indokolta meg, hogy az árusítóasztalok értékét miért az építési szerződéshez számította hozzá, továbbá azt sem rögzítette, hogy mely bizonyítékok alapján állapította meg a műszaki-gazdasági funkcionális egységet.
- [13] Az alperes jogszabálysértően értelmezte a Kbt. 16. § (1) bekezdését. 2024. február 28-án részletes árazott költségvetéssel rendelkezett, az alperes nem bizonyította, hogy ez szakmailag hibás, valótlan vagy mesterséges lett volna. A korábbi támogatási dokumentációban szereplő, magasabb becsült értékből, valamint a későbbi műszaki és költségvetési változásokból vezette le a „mesterséges leválasztás” következtetését, azonban nem tárta fel, hogy a módosítás mögött ne állhatott volna valós műszaki, tervezői vagy költségoptimalizálási indok. A „mesterséges leválasztás” megállapítása ezért bizonyíték nélküli feltételezés. Önmagában az, hogy a támogatási dokumentáció egy korábbi állapotban közbeszerzési eljárás lefolytatásával számolt, nem bizonyítja, hogy a későbbi, részletes árazott költségvetés jogszerűtlen vagy a Kbt. megkerülésére irányuló lett volna. Továbbá az a körülmény nem döntheti el a Kbt. alkalmazhatóságát, hogy korábban a közbeszerzési tervben vállalta a közbeszerzési eljárás lefolytatását, hanem a tényleges beszerzési tárgy, a tényleges műszaki tartalom és a jogszerűen megállapított becsült érték alapján kell azt vizsgálni. Az alperes lényegében abból vezette le a jogsértést, hogy az építési beruházás és az eszközbeszerzés ugyanazon projekt célját szolgálta, azonos ajánlatkérőhöz kapcsolódott, és időben egymáshoz közel valósult meg. Ezek legfeljebb kiegészítő szempontok lehetnek, de önmagukban nem pótolják a műszaki-gazdasági funkcionális egység konkrét bizonyítását.
- [14] A bírságkiszabás során megalapozatlanul állapította meg terhére a szándékosságot, amit

tényleges és okszerű bizonyítékkal nem támasztott alá. Sem a műszaki tartalom későbbi módosulása, sem a későbbi alacsonyabb költségvetés önmagában még nem bizonyítja a Kbt. megkerülésére irányuló célzatot. A szándékosság súlyosító körülményként való értékelése aránytalan bírságösszeget eredményezett.

- [15] Az alperes hiányosan vizsgálta a semmisséget és arányosságot. Maga állapította meg, hogy a beruházás megvalósult, és az eredeti állapot helyreállítása nem lehetséges, ugyanakkor nem állapított meg túlárazást, fiktív teljesítést, korrupciót, csalárd magatartást vagy tényleges pénzügyi veszteséget és ennek ellenére megállapította a 2024. június 7-i szerződés semmisségét és összesen 2.300.000 Ft bírságot szabott ki. Nem vizsgálta érdemben, hogy a helyi termelői piac, mint támogatásból megvalósított helyi gazdaságfejlesztési beruházás milyen közérdekű célt szolgál, nem mérlegelte megfelelően a helyi termelők, a lakosság, az önkormányzati vagyongazdálkodás, a támogatás fenntartása, a már teljesített beruházás és az esetleges pénzügyi korrekciók következményeit, ezért a semmisségre és az aránytalanság hiányára vonatkozó indokolás hiányos. A bírság mérlegelése körében nem tulajdonított megfelelő jelentőséget annak, hogy a projekt célja teljesült, közösségi vagyon jött létre, a beruházás működik, az eredeti állapot helyreállítása lehetetlen, az építési szerződés önmagában a nemzeti értékhatár alatt maradt, valamint az értékhatár-túllépés kizárólag az árusítóasztalok vitatott beszámításával állapítható meg.
- [16] Indítványozta Bán Attila jegyző, Farkas László volt polgármester és Tekse András tervező meghallgatását. A meghallgatni kért személyek közvetlen tudomással bírnak a beruházás előkészítéséről, a műszaki tartalom változásának okairól, valamint az építési beruházás és az eszközbeszerzés elkülönített kezelésének indokairól; a tervező különösen nyilatkozni tud arról, hogy az árusítóasztalok nem beépített szerkezeti elemek, hanem mozgatható, önállóan használható eszközök voltak, továbbá arról, hogy a későbbi árazott költségvetés szakmai-műszaki alapon készült; a volt polgármester és a jegyző a beszerzési döntések, az ajánlatkérések, a támogatási dokumentáció kezelése és az önkormányzati döntéshozatal körülményei tekintetében tudnak releváns nyilatkozatot tenni, különösen arra nézve, hogy nem állt fenn a Kbt. megkerülésére irányuló szándék.
- [17] Az alperes védiratában – a határozatában foglaltak fenntartásával – a kereset elutasítását kérte. Perköltséget is igényelt a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. IM rendelet (a továbbiakban: IM r.) 3. § (1)-(2) bekezdései alapján 280.000 Ft összegben. Védekezése szerint az ügy tényállását teljeskörűen feltárta, a bizonyítékokat okszerűen értékelte, a feltárt tényekből helyes következtetéseket levonva megalapozott döntést hozott. A határozat 31.-35. pontjaiban részletesen kifejtette mindazon feltételeket, amelyek alapján kötelező közbeszerzési eljárást lefolytatni az érintett szervezeteknek. A hazai és az uniós szabályozás alapján állapította meg, hogy a 18 db árusító asztal gazdasági szempontból funkcionális egységet képez az építési beruházással, amit a határozat 41-44. pontjaiban fejtett ki részletesen, így nem foghat helyt, hogy nem vizsgálta kellő mélységben az árusító asztalok műszaki elkülönülését, vagy nem állapítható meg, hogy milyen bizonyítékokra alapozta döntését. A szándékosságot a határozatban rögzített okiratok tartalma alapján állapította meg. A határozatból megismerhető volt, hogy a bírság alkalmazása nem volt mellőzhető, a mérlegelése szempontjait pedig részletesen rögzítette, így döntése e körben is jogszerű.

A bíróság döntése és jogi indokai

- [18] A felperes keresete – az alábbiak szerint – alaptalan.
- [19] A bíróság a Kbt. 170. § (1) bekezdése alapján indított jogvitát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. § (1)-(2) bekezdései, a (3) bekezdés a) pontja és az 5. § (1) bekezdése alapján közigazgatási peres eljárásban, a Kp. 77. § (1)

bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el tekintettel arra, hogy a felperes a keresetlevelében, az alperes pedig a védiratában nem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartotta szükségesnek tekintettel arra, hogy bizonyítási eljárás lefolytatása a per eldöntéséhez nem volt szükséges.

- [20] A határozat jogszerűségét a Kp. 12. § (1) bekezdése alapján, a Kp. 2. § (4) bekezdése és 85. § (1) bekezdése értelmében a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között, a Kp. 85. § (2) bekezdése szerint a közigazgatási tevékenység megvalósításának – a határozat meghozatalának – időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta. A tényállást a Kp. 78. § (2) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló adatok, valamint a felek előadásának egybevetése alapján, a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve, a megelőző közigazgatási eljárásban megállapított tényállással összevetve állapította meg. Döntése meghozatala során figyelemmel volt a Kúria irányadó joggyakorlatára, amelytől nem tért el.
- [21] A támadott határozat jogszabálysértő voltát a Kp. 78. § (1) bekezdésére és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. §-ára figyelemmel a felperesnek kellett bizonyítania.
- [22] A felperes keresetében eljárásjogi jogszabálysértésként – az Ákr. 62. §-a és az Ákr. 81. § (1) bekezdése alapján – a tényállás teljeskörű feltárását és indokolásban történő megjelentetését hiányolta, amely álláspontja szerint a jogszabályok tételes rendelkezéseivel ellentétes határozati megállapításra vezetett. Mind a tényállás hiányosságait, mind az indokolás hiányosságait olyan tények és körülmények vizsgálatának elmaradására alapította, amelyeket álláspontja szerint az alperesnek értékelnie kellett volna. Ennek megítéléséhez azonban elsődlegesen az anyagi jogszabályok értelmezése szükséges, mivel az alperes tényállás tisztázási és az ehhez szorosan kapcsolódó indokolási kötelezettségét az eljárásban alkalmazandó anyagi jogi rendelkezések által kijelölt keretek határozzák meg.
- [23] A Kbt. 4. § (1) bekezdése szerint a 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, építési vagy szolgáltatási koncesszió (ideértve a védelmi és biztonsági tárgyú koncessziót is) megkötése érdekében az 5-7. §-ban ajánlatkérőként meghatározott szervezetek az e törvény szerinti közbeszerzési vagy koncessziós szerzési eljárást kötelesek lefolytatni. Ezen törvényi előírás megsértése az egyik legsúlyosabb jogsértést, a közbeszerzési eljárás jogsértő mellőzését valósítja meg, ami egyúttal – a Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján – a megkötött szerződés(ek) semmisségét is eredményezi. Ezért mindig körültekintő és gondos mérlegelést igényel az eljárás előkészítése szakaszában annak eldöntése, hogy az adott beszerzés a Kbt. hatálya tartozik-e és arra milyen eljárásrend alkalmazandó.
- [24] A Kbt. 16. § (1) bekezdése alapján a közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a 17-20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni. Ehhez kapcsolódóan a Kbt. 19. § (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a becsült érték meghatározásának módszerét e törvény megkerülése céljával megválasztani. A (2) bekezdése szerint tilos a közbeszerzést oly módon részekre bontani, amely e törvény vagy e törvény szerinti uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzésekre vonatkozó szabályai alkalmazásának megkerülésére vezet. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése szerint, ha egy építési beruházás vagy ugyanazon közvetlen cél megvalósítására irányuló szolgáltatásmegrendelés, illetve azonos vagy hasonló felhasználásra szánt áruk beszerzése részekre bontva, több szerződés útján valósul meg, a közbeszerzés becsült értékének meghatározásához az összes rész értékét figyelembe kell venni. (...)

- [25] A Kúria a Kfv.37.080/2018/8. számú ítélete [53] bekezdésében kimondta: „A Kbt. kógens rendelkezéseket tartalmaz, amelyből következik, hogy a közpénzekből finanszírozott, a közsféra ajánlatkérőként meghatározott szervezetei a beszerzéseiket nem saját belátásuk szerint intézhetik, hanem a Kbt. rendelkezéseinek megfelelően kell eljárniuk. A Kbt. pontosan meghatározza, hogy a különböző tárgyú beszerzéseknél milyen eljárási rendet kell követni. A törvény azt is előírja, hogy miként kell meghatározni a közbeszerzés értékét. Ugyanazon szolgáltatás megrendelése tekintetében nem tilos a közbeszerzést részekre bontani, és így több, különböző szerződést kötni, ám a becsült érték meghatározásánál ezek mindegyikét, azaz az összes rész értékét egybeszámítva kell figyelembe venni, majd az így kapott értéknek megfelelő eljárási rend szabályait kell alkalmazni. A törvény kijátszása, vagy a megfelelő eljárási rend alkalmazásának megkerülése céljából nem szabad a közbeszerzést részekre bontani.”
- [26] Az alperes helytállóan mutatott arra rá határozatában, hogy a közbeszerzés becsült értéke meghatározásának abból a szempontól van kiemelt jelenősége, hogy az ajánlatkérő szervezetek a beszerzés – és ezzel összefüggésben a becsült érték – jogellenes felosztásával ne kerülhessenek abba a helyzetbe, hogy megkerülhető legyen számukra a Kbt. alkalmazása, illetve ne alkalmazzassák az enyhébb szabályokat tartalmazó nemzeti eljárásrendet az uniós eljárásrend helyett. E körben rámutat a bíróság arra is, hogy az Európai Parlament és a Tanács 2014. február 26-i, a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU Irányelve (a továbbiakban: Irányelv) 5. cikk (3) bekezdése is azt rögzíti, hogy „a beszerzések becsült értékének kiszámításához használt módszer nem választható ki azzal a szándékkal, hogy az adott beszerzés kikerüljön ezen irányelv hatálya alól. A beszerzés nem osztható részekre azzal a céllal, hogy kikerüljön ezen irányelv hatálya alól, kivéve, ha azt objektív okok indokolják.” Ezen tilalmat a Kbt. nem csak az uniós értékhatárt meghaladó, hanem a nemzeti értékhatárt elérő beszerzésekre is előírja.
- [27] A Kúria Kfv.37.434/2017/12. számú ítélete [42] bekezdésében kifejtette, hogy az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) joggyakorlatában a funkcionális megközelítést alkalmazza, amely azt jelenti, hogy a bíróság egy, az irányelvek célját érvényre juttató tartalmi szempontrendszer alapján ítéli meg az egy beszerzés fennállását, függetlenül attól, hogy azt pl. államháztartási okok miatt az ajánlatkérő több szerződésként kötötte meg. Az EUB C-574/10. számú ítélete szerint lényeges, hogy mindig az adott eset egyedi körülményeinek megfelelően kell megítélni az egy közbeszerzés fennállását. „A műszaki-gazdasági funkció egysége, mint fő szempont mellett más körülmények is lehetnek, amelyek az adott esetben az egy közbeszerzés fennállását támasztják alá, ilyen lehet különösen az egységes tervezés és döntés, ugyanazon ajánlatkérő személye, azonos jogalap és azonos feltételek a szerződés megkötésekor, továbbá az időbeli összefüggés is nagyon fontos tényező, amely azonban nem feltétlenül jelent teljes egyidejűséget.”
- [28] Építési beruházások becsült értékének meghatározására a Kbt. 17. § (5) bekezdése speciális rendelkezést is tartalmaz és – a fenti uniós jogértelmezéssel összhangban – kimondja, hogy az építési beruházás becsült értékének megállapításakor a teljes – műszaki és gazdasági szempontból funkcionális egységet képező – építési beruházásért járó ellenértéket kell figyelembe venni. Az építési beruházás becsült értékébe be kell számítani a megvalósításához szükséges, az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott áruk és szolgáltatások becsült értékét is. A bíróság is kiemeli, hogy a közbeszerzések verseny előtti megnyitását, az átláthatóságot, közvetve a közpénzek észszerű és hatékony felhasználását szolgálja, ha a beszerzések értékének meghatározása során az azonos célra rendelt, az egységet mutató beszerzések értéke összeszámítandó.
- [29] Az alperes a Kbt. előírásainak, az uniós és hazai jogértelmezésnek megfelelően indult ki abból, hogy a jelen jogvitában azt szükséges vizsgálnia, hogy az építési beruházás, vagyis a helyi termelői piac beszerzése körében fennáll-e az épület és az árusítóasztalok funkcionális

egysége, műszaki és gazdasági értelemben azok egy funkciót töltenek-e be. A kialakult jogértelmezésnek megfelel továbbá kiegészítő szempontként a határozatban rögzített következő szempontok figyelembevétele is: az egységes tervezés és döntés, egyazon ajánlatkérő személye, azonos jogalap és feltételek a szerződések megkötésekor, valamint a szoros időbeli összefüggés a beszerzések, a szerződések megkötése során.

- [30] A funkcionális-gazdasági egységnek nem feltétele, hogy a beszerzés egyes elemei, jelen esetben az épület (zárt és nyitott piactér) és az árusítóasztalok egymással dolog és alkotórész viszonyban álljanak. Ezért az alperesnek nem kellett azt vizsgálnia, hogy az árusítóasztalok beépített vagy tartós szerkezeti elemei-e az épületnek, vagy hogy azok egyébként felhasználhatóak lennének-e más helyszínen. Az alperesnek lényegében azt kellett vizsgálnia, hogy mi a beruházás fő funkciója és ahhoz az árusító asztalokra is szükség van-e.
- [31] Az alperes ezt a vizsgálatot elvégezte és helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a helyi termelői piac működéséhez szükséges a 18 db árusító asztal, a piac rendeltetéséhez szorosan kapcsolódik az árusító asztalok felhasználása, ami már önmagában megalapozza a műszaki-funkcionális egység fennállását. Ez mindössze értelmezést igényelt az alperestől és nem volt szükséges ennek megállapításához bizonyítási – ennek körében szakértői bizonyítási – eljárást lefolytatnia. A felperes alaptalanul érvelt azzal, hogy a piactér „építményként önállóan értelmezhető”, illetve, hogy az árusítóasztalok hiánya nem eredményezte volna az építési beruházás műszaki megvalósíthatatlanságát, ugyanis a logikai összefüggés ennek fordítottja: a felperes arra kapott támogatást, hogy helyi termelői piacot alakítson ki, amely funkció nem valósulhat meg árusító asztalok nélkül. A felperes ezért a tényállástisztázás körében teljesen alaptalanul várta el az alperestől az általa hiányolt szempontok tisztázását, az árusítóasztalok tartós rögzítésének, mozgathatóságának vagy máshol történő felhasználhatóságának vizsgálatát. A bíróság sem adott helyt ezért a tervező meghallgatása iránti felperesi indítványnak annak körében, hogy az árusítóasztalok nem beépített szerkezeti elemek, hanem mozgatható, önállóan használható eszközök voltak, mivel ezen szempontok az ügyben nem voltak relevánsak. Továbbá a támogatott beszerzés becsült értékének megállapítása körében annak sem volt semmi jelentősége, hogy egyes asztalok tartalékként kerültek beszerzésre egy esetleges állagromlás esetére. Az eljárás irataiból egyértelműen megállapítható volt az is, hogy az építési beruházás és a – vállalkozási szerződéssel megvalósuló – eszközbeszerzés ugyanazon projekt célját szolgálta, azonos ajánlatkérőhöz kapcsolódott, és időben egymáshoz közel valósult meg. Ezek ugyan kiegészítő szempontok, de alkalmasak annak alátámasztására, hogy a beruházás egységként valósult meg.
- [32] Az alperes egyértelműen rögzítette határozatában, hogy milyen jogértelmezésen alapuló szempontok alapján, mely tények figyelembevételével és milyen okból jutott arra a következtetésre, hogy a felperes tiltott módon választotta el egymástól az építési beruházás becsült értékének meghatározása során a – 2024. június 7-ei vállalkozási szerződéssel beszerzett – helyi termelői piac építésének és a – 2024. július 8-ai vállalkozási szerződéssel beszerzett – árusítóasztaloknak az értékét. Határozatából egyértelműen kitűnik az is, hogy a felperes álláspontját azért nem fogadta el, mert a jogszabályi és az egyértelműen kialakult jogértelmezési követelmények alapján a felperes által hivatkozottaktól eltérő szempontok vizsgálata volt szükséges, ezért az indokolás e körben nem volt hiányos. Mindezek alapján megállapította a bíróság, hogy az alperes sem a tényállástisztázási, sem az indokolási kötelezettségét nem sértette meg a felperes által előadott okból, a felperes ezen jogsértésekre alaptalanul hivatkozott.
- [33] A becsült érték Kbt. 16. §-a szerinti meghatározása körében rámutat a bíróság arra, hogy az alperes nem vitatta a felperes 2024. február 28-ai árazott költségvetése számszerűségének, szakmai megfelelőségének helytállóságát, hanem az iratot bizonyítékként értékelve, annak tartalmából azt a tényt állapította meg, hogy abban a felperes már nem szerepeltette az árusítóasztalok értékét annak ellenére, hogy a támogatási pályázatához készített üzleti

tervében és az annak mellékletét képező közbeszerzési tervében még ezen tétel és annak értéke is szerepelt. Tekintettel arra, hogy – a felperes által nem vitatottan – a 18 db árusító asztal becsült értéke 3.240.000 Ft volt, mely értékhez az építési beruházásra irányuló vállalkozási szerződés értékét (49.215.724 Ft) hozzászámítva a beszerzés értéke (52.455.724 Ft) nyilvánvalóan meghaladja a 2024. évi költségvetési tv. 74. § (1) bekezdésének *b)* pontja szerint a Kbt. 15. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti – a 2024. január 1-jétől 2024. december 31-éig építési beruházás esetében irányadó – nemzeti közbeszerzési értékhatár 50 millió forint összegét, viszont az asztalok értékének hozzáadása nélkül nem éri el azt, ebből az alperes okszerűen következtetett arra, hogy a felperes mesterségesen választotta le – az egyébként a beruházáshoz tartozó, és eredetileg a felperes által is az üzleti tervben szerepeltetett – árusítóasztalok értékét a későbbi költségvetéséből. A felperes ezen megatartása a Kbt. 19. § (1)-(2) bekezdéseiben tilalmazott részekre bontásnak minősül. A közbeszerzési eljárás megkerülésére irányuló szándék a határozatban is bemutatott okiratok tartalmából (a támogatási szerződés 8. számú melléklete, üzleti terv 6. pontja, a műszaki leírás 4.4 és 9.7. pontjai), a költségvetés összeállításának módjából, az árusítóasztalok értékéből és az összérték változásából volt megállapítható. A támogatási pályázat benyújtásakor a felperes maga szerepeltetett olyan összértéket, amely meghaladja a nemzeti közbeszerzési értékhatárt, és vállalta, hogy nyílt eljárás keretében közbeszerzési eljárást folytat le, tehát tisztában volt ezen kötelezettségével. Mindezek alapján a bíróság is egyetértett azzal, hogy a felperes szándékosan került meg a közbeszerzési eljárás lefolytatási kötelezettségét azzal, hogy a támogatás elnyerése után nem a Kbt. előírásai szerint határozta meg az építési beruházásnak minősülő beszerzése becsült értékét, amivel súlyos közbeszerzési jogsértést követett el. A felperes által hivatkozott „műszaki, tervezői vagy költségoptimalizálási indok” nem mentheti fel a felperest a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól. A felperes azt helyesen állította, hogy a közbeszerzési eljárás lefolytatását a tényleges beszerzési tárgy és a jogszerűen megállapított becsült érték alapján kell meghatározni, a fentiek alapján azonban a felperes nem ennek megfelelően járt el, ami megállapítható volt az iratokból. Erre tekintettel a bíróság nem adott helyt a felperes e körben előterjesztett tanúmeghallgatási indítványainak sem. Kiemeli a bíróság, hogy a Kbt. 27. § (3) bekezdése szerint a felperes köteles olyan személyeket bevonni a közbeszerzési eljárás előkészítésébe – amelynek lényeges eleme a becsült érték meghatározása –, akik rendelkeznek a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai, közbeszerzési, jogi és pénzügyi szakértelemmel, ezért a polgármester és a jegyző nyilatkozata a szándékosság hiányának alátámasztására – figyelemmel a fenti okirati bizonyítékokra – nem lehet releváns. A bírságösszeg mérlegelésénél ezért az alperes a szándékosságot jogszerűen értékelte súlyosító körülményként a felperes terhére.

- [34] A bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az alperes jogsértően rendelkezett-e a 2024. június 7. napján megkötött vállalkozási szerződés semmisségéről. A Kbt. 165. § (2) bekezdés *g)* pontja alapján az alperes a 137. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértés esetén hivatalból megállapítja a szerződés semmisségét vagy a 137. § (3) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén azt, hogy az érintett szerződés nem semmis. A Kbt. 137. § (1) bekezdés *a)* pontja kimondja, hogy semmis a szerződés, ha azt a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötötték meg. Tekintettel arra, hogy a felek a 2024. június 7-ei vállalkozási szerződést jogsértően közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül kötötték meg, ezen szerződés a Kbt. 137. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján – főszabály szerint – semmisnek minősül és a 137. § (3) bekezdésben rögzített kivétel szabály szerint csak abban az esetben zárható ki a semmisség, ha kiemelkedően fontos közérdek fűződik a szerződés teljesítéséhez. A jogalkotó rögzítette, hogy a szerződéshez közvetlenül kapcsolódó gazdasági érdek (így különösen a késedelmes teljesítésből, az új közbeszerzési eljárás lefolytatásából, a szerződő fél esetleges változásából vagy az érvénytelenségből következő kötelezettségekből eredő költség) nem tekinthető kiemelkedően fontos közérdeknek, a szerződés érvényességéhez fűződő további

gazdasági érdekek pedig kizárólag akkor, ha a szerződés érvénytelensége aránytalan következményekkel járna.

- [35] A szerződés tárgya szerinti helyi termelői piac kialakítása, bár kétségtelenül közérdekű célt szolgál, nem minősül kiemelkedően fontos közérdekű beszerzésnek. Ennélfogva a semmisség hiánya kivételesen és csak abban az esetben állapítható meg, ha a felperes bizonyítja, hogy a szerződés érvénytelensége számára aránytalan következményekkel járna. A felperesnek azonban ilyen hivatkozása és bizonyítási indítványa az alperesi eljárásban annak ellenére nem volt, hogy a felperesnek a Kbt. ezen előírásával nyilvánvalóan tisztában kell lennie. Ezért alaptalanul várta el az alperestől, hogy „az önkormányzati vagyongazdálkodás, a támogatás fenntartása, a már teljesített beruházás és az esetleges pénzügyi korrekciók következményeit” vizsgálja és mérlegelje anélkül, hogy annak részleteit, számszerűségeit és oksági összefüggéseit a felperes bemutatta volna. A Kp. 78. § (4) bekezdése alapján a felperes a perben már nem hivatkozhat olyan körülményre, amelyet a megelőző eljárásban önhibájából nem adott elő. Az alperes tényállástisztázási kötelezettségét meghaladja, hogy – erre való hivatkozás hiányában – maga kutakodjon a felperest a szerződés érvénytelensége esetén terhelő gazdasági következmények után, erre a felperesnek kellett volna hivatkoznia. Megjegyzi a bíróság, hogy a felperes ezen hivatkozásai a keresetben is csak az általánosság szintjén maradtak. Az pedig, hogy az alperes nem tárt fel túlárazást, fiktív teljesítést, korrupciót, vagy tényleges pénzügyi veszteséget, a szerződés semmissége körében nem bír relevanciával. Az alperes tehát nem végzett téves értékelést a szerződés semmisége kizártságának vizsgálata során sem.
- [36] A bírságmérlegelés jogszerűségének vizsgálatakor irányadó a Kp. 85. § (5) bekezdése, mely szerint a mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e. A Kúria közbeszerzési ügyben hozott Kf. 37.630/2019/6. számú ítélete [32] bekezdésében kifejtette, hogy „A következetes felsőbbbírósági gyakorlat szerint: A közigazgatási bíróság a mérlegelési jogkörben hozott határozatot is csak jogszabálysértés esetén változtathatja meg. Önmagában nem ad alapot a döntés megváltoztatására pusztán az a körülmény, hogy egy másik mérlegeléssel más jogszerű döntés is hozható. A bíróságnak a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglalt szempontokat kell értékelnie, a határozat indokolásában foglaltak alapján kell megítélnie azt, hogy az alperes mérlegelése jogszerű volt-e, avagy sem. Nem feladata tehát a bíróságnak a bírságkiszabásnál irányadó szempontok újraértékelése, az alperesi mérlegelés felülmérlegelése, hiszen az az alperes hatáskörének átvételét jelentené.” A Kúria ezen jogértelmezése általános és következetesen alkalmazott bírósági jogértelmezésnek tekinthető. Kiemeli a bíróság, hogy nem elégséges indok a határozat megváltoztatására a kiszabott bírság eltúlzottnak tűnő mértéke sem, a bírságot kiszabó rendelkezés megsemmisítését kizárólag az alkalmazandó szempontok hiányos, okszerűtlen vagy nem megfelelő súlyú értékelése, vagy az értékelt szempontok összessége alapján kirívóan aránytalan bírságösszeg eredményezheti.
- [37] Jelen ügyben nem volt vitatott, hogy az alperesnek bírság szankciót kellett alkalmaznia – a Kbt. 165. § (6) bekezdés *a)* pontja szerinti kógens előírásra tekintettel – a jogsértésért, továbbá – a Kbt. 165. § (7b) bekezdése alapján – a szerződés semmissége és az eredeti állapot helyreállításának kizártsága jogkövetkezményeként is. Mindkét bírság összegét az eset összes körülménye alapján, de különösen a Kbt. 165. § (11) bekezdésében felsorolt szempontok szerint kellett az alperesnek mérlegelnie. Ennek megfelelően – annak relevanciája esetén – figyelembe kellett vennie *a)* a jogsértés súlyát, *b)* a közbeszerzés tárgyát és értékét, *c)* a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását, *d)* az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását, *e)* a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot, *f)*

támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat, továbbá még azt, hogy a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

- [38] Megállapította a bíróság, hogy az alperes ezen szempontoknak megfelelő értékelést végzett, melyek körében kiemelt jelentősége van annak, hogy a felperes az egyik legsúlyosabb közbeszerzési jogsértést követte el azzal, hogy beszerzése során nem biztosította a közbeszerzési eljárás lefolytatását, ami súlyosan sértette a közbeszerzés legfontosabb, a felelős és hatékony közpénzgazdálkodás biztosítását szolgáló alapelveit, a versenyt és a nyilvánosságot. A bíróság bizonyítottanak találta, hogy a felperes szándékosan kerülte meg a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettségét, ami tovább súlyosbítja a jogsértést. Ugyancsak a felperes terhére volt értékelendő, hogy a beszerzés támogatásból valósult meg. Nem értékelhető a felperes javára, hogy a beruházás megvalósult és az eredeti állapot már nem állítható helyre. Ennek ugyanis – a semmisségre tekintettel – külön jogkövetkezménye volt a Kbt. 165. § (7b) pontja szerinti további bírság. A bírság összegét csökkentő körülményként az sem vehető figyelembe, hogy az alperes a közbeszerzés mellőzésén túlmenően nem állapított meg további, esetleg bűncselekménynek minősülő jogsértéseket. A felperes azon érvelését, hogy „az építési szerződés önmagában a nemzeti értékhatár alatt maradt, valamint az értékhatár-túllépés kizárólag az árusítóasztalok vitatott beszámításával állapítható meg” a bírság enyhítő körülményeként semmilyen módon nem értelmezhető, ugyanis a jogsértés épp azáltal valósult meg, hogy az árusítóasztalok értékét a felperes nem számolta hozzá az építési szerződés értékéhez és ezáltal nem lépte át a beszerzés becsült értéke a nemzeti értékhatárt. Rámutat a bíróság arra, hogy a kiszabható bírság felső határa – mind a Kbt. 165. § (7) bekezdése alapján, mind a 165. § (7b) bekezdés alapján – a szerződés(ek) értékének legfeljebb 15%-a, amely jelen esetben 7 868 358-7 868 358 Ft. Ehhez képest a kiszabott 1.500.000 Ft és a 800.000 Ft összegű bírság a fenti súlyosító körülmények figyelembevételével semmiképpen nem tekinthető aránytalanul eltúlzottnak még annak figyelembevétele mellett sem, hogy a helyi termelői piac megvalósult, közösségi vagyont eredményezett és a helyi közösség javát szolgálja. Nem volt megállapítható tehát, hogy az alperes nem megfelelően értékelte a jogsértés súlyát és a figyelembe vehető körülményeket, vagy kirívóan aránytalan bírságot alkalmazott, ezért a bíróság a Kbt. 165. § (11) bekezdésének megsértésére alapított kereseti hivatkozást sem találta megalapozottnak.
- [39] Mindezek alapján a bíróság a felperes teljeskörűen alaptalan keresetét a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította.
- [40] A felperes pervesztes lett, ezért a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes perköltségének megtérítésére köteles. A perköltség összegét a bíróság az IM r. 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozta a 2.300.000 Ft vitatott bírságösszeg mint pertárgyérték 5%-ának megfelelő mértékben, azaz 115.000 Ft-ban, az ezt meghaladóan felszámított összeg megállapításának nem állt fenn a jogalapja.
- [41] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján feljegyzett, az Itv. 45/A. § (1) bekezdésében meghatározott 30.000 Ft tételes eljárási illeték az alperesnek az Itv. 5. § (1) bekezdés m) pontja alapján fennálló személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.
- [42] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (2) bekezdése és a Kbt. 172. § (6) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2026. szeptember 2.

dr. Váczi Katalin s.k.
bíró

